

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้
เป็นไปตามประชาคมท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคม
ท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคม
ท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับระดับการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคม
ท้องถิ่น

ประชากร คือ คณะกรรมการชุมชนเขตสาทร 24 ชุมชน จำนวน 237 คน
กลุ่มตัวอย่าง 148 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 รวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ ค่าความถี่ และค่าสหสัมพันธ์

สรุป

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน
ส่วนบุคคล และสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

- ส่วนที่ 1 สรุปปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 สรุปการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ เป็นไปตามประชาคม
ท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 สรุปการแรงงุงใจในการพัฒนาประชาคมท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 สรุปปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในชุมชนเชิงจิตร์ (ร้อยละ 8.33) ตำแหน่งกรรมการชุมชน (ร้อยละ 63.64) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 35.61) ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 68.18) และ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท (ร้อยละ 47.24)

การรับรู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามประชาคมท้องถิ่น จากการประชาสัมพันธ์ของชุมชน เป็นอันดับหนึ่ง

ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่นจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นอันดับหนึ่ง

ส่วนที่ 2 สรุปการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามประชาคมท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามประชาคมท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คณะกรรมการชุมชนช่วยเหลือในการจัดเตรียมกิจกรรมของชุมชน เช่น สถานที่, แจ่งข่าวให้ประชาชนทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.65) รองลงมา มีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ การเข้าร่วม กิจกรรมคณะกรรมการชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.47) และคณะกรรมการชุมชน เคยประชาสัมพันธ์ชี้แจงในชุมชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนให้ประชาชนทราบ (ค่าเฉลี่ย 3.31) ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ คือ คณะกรรมการชุมชนเข้าร่วมอภิปรายจัดทำร่างแผนพัฒนาชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.88) รองลงมา คณะกรรมการเสนอข้อเรียกร้องเมื่อชุมชนดำเนินงานไม่ เป็นไปตามแผนพัฒนา (ค่าเฉลี่ย 2.93) คณะกรรมการเป็นกรรมการชุดต่าง ๆ ในโครงการของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.97)

ส่วนที่ 3 สรุปการแรงจูงใจในการพัฒนาประชาคมท้องถิ่น

แรงจูงใจในการพัฒนาประชาคมท้องถิ่น ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีโอกาสเป็นที่ยอมรับของประชาชน ในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.44) รองลงมา เป็นหน้าที่ของทุกคนตามกฎหมายที่จะต้องพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.37) และได้รับความสะดวกในการประสานงานกับหน่วยงานทางราชการ (ค่าเฉลี่ย 3.36) แรงจูงใจในการพัฒนา

ประชาคมท้องถิ่นที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ คือมีโอกาสได้รับเชิญเป็นประธานทำงานในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.58) รองลงมา ได้รับประโยชน์จากโครงการของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.81) และมักจะได้รับเชิญเป็นตัวแทนของ ประชาชนในเขตสาทรไปร่วมงานกับเขตอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 2.97)

ส่วนที่ 4 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น

ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ไปตามประชาคมท้องถิ่น คือประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ จำนวน 73 คน อันดับ 1

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้ประชาคมมีส่วนร่วมในการการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ประชาคมท้องถิ่น คือ เป็นหน้าที่ของทุกคนต้องพัฒนาชุมชนของตน จำนวน 94 คน อันดับ 1

อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 “ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ประชาคมท้องถิ่น” ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐาน พบว่า

การทดสอบสมมติฐานด้วยไคสแควร์ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 สรุปได้ว่าการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในชุมชน การดำรงตำแหน่ง การรับรู้เกี่ยวกับประชาคม และ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ไปตามประชาคมท้องถิ่น

สมมติฐานที่ 2 “แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ประชาคมท้องถิ่น ” ผลการวิจัย ยอมรับสมมติฐาน พบว่า

แรงจูงใจในการพัฒนาประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่ไปตามประชาคมท้องถิ่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($\alpha = .01$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน พบว่า แรงจูงใจในการพัฒนาประชาคมท้องถิ่น คือ มีโอกาสเข้าร่วมประมูลงานของชุมชน ($r = .692$) สามารถช่วยให้ชุมชนดำเนินงาน ได้ถูกต้องตามแผนพัฒนาชุมชน ($r = .611$) เป็นหน้าที่ของทุกคนตามกฎหมายที่จะต้องพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ($r = .601$) เป็นความสัมพันธ์ของแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมระดับสูง มีโอกาสเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ($r = .580$) ได้รับความสะดวกในการประสานงานกับหน่วยงานทาง

ราชการ ($r = .458$) ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้างและงานก่อสร้างของชุมชน ($r = .437$) ได้รับเชิญเป็นตัวแทนของประชาชนในเขตสาทรไปร่วมงานกับเขตอื่น ๆ ($r = .421$) ได้รับประโยชน์จากโครงการของชุมชน ($r = .394$) มีโอกาสได้รับเชิญเป็นประธานทำงานในชุมชน ($r = .347$) ได้รับประโยชน์จากโครงการของชุมชน ($r = .298$) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ

แสดงว่าการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่นมีผลมาจากแรงจูงใจในเรื่องสิทธิประโยชน์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และแอลเดอร์เฟอร์ ที่มีความเชื่อว่ามนุษย์จะพอใจในงานหรือกิจกรรมที่ส่งผลให้ตนเองอยู่รอดปลอดภัย ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทวีดา กลมเวช (2539 : 52, 57) ที่ศึกษาเรื่องนโยบายการสร้างประชาคมเมืองของกรุงเทพมหานคร วิพากษ์การก่อตัวและความเป็นไปได้ของนโยบายประชาคมเมือง ซึ่งสรุปได้ดังนี้ นโยบายประชาคมเมืองเป็นประโยชน์ต่อสังคมและยังเป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างภาพพจน์หรือสร้างผลประโยชน์ในการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
2. สภากรุงเทพมหานครเมื่อรับนโยบายมาปฏิบัติควรดำเนินการอย่างจริงจัง
3. สมาชิกสภากรุงเทพมหานครควรเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับสภากรุงเทพมหานครในการรับนโยบายเพื่อไปสู่การปฏิบัติต่อชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการทำวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาชนท้องถิ่นอย่างละเอียด
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เป็นการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น
3. ควรศึกษาสภาพปัญหา ลักษณะการมีส่วนร่วมการรับรู้ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น
4. ศึกษาสภาพการวางแผนและนโยบายในการพัฒนาชุมชนให้เป็นประชาคมท้องถิ่น